

om vil hjælpe Jordbruget, er, som jeg alt har omtalt, navnlig Konverteringsloven og Loven om en Hypothekbank. Men det er en Selvfølge, at Hypothekbanken kun egentlig kan have Betydning for Fremtiden; den skaffer ikke nogen nærliggende Hjælp, men det er en nærliggende Hjælp, Jordbruget trænger til, og der er det, man har henvendt sin Tanke paa Statsgjældens Konvertering. Man har den Tro, at en saadan Konvertering strax eller meget hurtigt vil bevirke en Nedgang i Rente.

Formanden (Berg): Det er Loven om en Hypothekbank, der er under Forhandling, ikke Konverteringsloven.

Bluhme: Jeg skal saa vidt mulig holde mig til Sagen; men dette staar i saa nær Forbindelse med Hypothekbankloven, at jeg træder at turde komme ind paa det. Det, som man fordrer af en Hypothekbank, er, at den skal skaffe en gennemgaaende Nedgang i Rente. Men forud for den og som Støtte for den er det, at Jordbruget har troet, at Konverteringen maatte til for at fremkalde denne Nedgang i Rente. Nu mene ubetinget Modstanderne af de Fordringer, som vi opstille, at en saadan Nedgang i Rente ikke vil kunne tilvejebringes, idet de sige, at en almindelig Rentenedgang er det, som betinger Muligheden af Konverteringer og altsaa ogsaa Konverteringer gennem en Hypothekbank af vore Kreditforeningsobligationer. Jeg skal ganske vist indrømme, at det er en Selvfølge, at det er Rentefodens Nedgang, der betinger Muligheden af en Konvertering; men om enhver Konvertering, saavel af Kreditforeningslaan som af Statsgjæld og af alle andre, maas det dog erkjendes at den frembringer for de Beløb en faktisk Rentenedgang; og enhver Rentenedgang, som fremkommer ved, at højere rentebærende Papirer tilintetgjøres, maa dog være et Stød nedad det Skraaplan, hvori Rentenedgangen befinder sig. Jo flere Konverteringer der altsaa kan finde Sted, desto sikkrere maa vi være paa at faae den Nedgang i Rente, som vi vente og fordrer som vor Ret. Men det er en Selvfølge, at alene en saadan enkelt Konvertering ikke kan skabe en almindelig Rentenedgang og ikke kan virke uden i ringe Grad. Det er mindre Summer, hvorom der er Tale, og andre Skridt, indrømme vi, ere nødvendige fra Regjeringens Side, for at de kunne komme til fuld Nytte for Jordbruget. Men hvad enten det lykkes at gennemføre disse Forslag eller ikke, hvad enten Regjeringen træder yderligere hjælpende til paa andre Omraader eller ikke,

men vi, at en almindelig Hypothekbank maa være en absolut Forudsætning for igjennem Tidernes Løb at holde Rentefoden paa en saadan Høide, som Jordbruget kan fordrer; og det, som Jordbruget mener at kunne fordrer, er at, da Staten ved sine egne Love og ved sine Institutioner har været medvirkende til yderligere at forværre for Jordbruget de vanstillede Forhold, som hele Udviklingen, som Videnskaben og som Kommunikationens Udvikling have skabt, saa er det ogsaa Statens Pligt at træde hjælpende til. Der er to af Statens Love, som have forøget Vanstillehederne ved Jordbrugernes Stilling. Disse ere Guldmøntfoden og de eksisterende Kreditforeningers Indretning. Jordbruget kommer ikke til Staten og forlanger Guldmøntfodens Forandring; vi antage, at det var nødvendigt, at den blev indført i sin Tid, men vi sige, at det er faktisk, at Guldmøntfoden yderligere har forværret Situationen, har gjort vore Indtægter mindre uden at formindste vore Udgifter. Altsaa maa vi ogsaa kunne fordrer, at Staten skaffer os den Nytte af Guldmøntfoden, som den skal bringe os, og det er jo netop den at bringe os paa lige Fod i vore Kreditforhold med Kreditforholdene paa hele Verdensmarkedet. Vi maa kunne fordrer, at den bidrager Sit til, at den Rente, som er gjældende paa det store Verdenspengemarked, ogsaa kan komme os tilgode i vore mindre Forhold. Kreditforeningerne have i deres nuværende Form eller i deres oprindelige Form virket meget betydelig til at stille Jordbruget saa uheldig, som det i Diebliffet er stillet. Jeg har haft Leilighed til i en tidligere Samling at paavise, hvorledes Forholdene under Kreditforeningernes Medvirkning have udviklet sig, og skal kun erindre om, at for c. en halv Snes Aar siden var Kreditforeningstursen mellem 75 og 80 pCt. Følgen deraf var altsaa, at alle Laan, som bleve optagne gennem Kreditforeningerne, bevirkede, at Laantagerne mistede mellem 20 og 25 pCt. af deres Kapital; de saae aldrig disse Penge, medens de nu den Dag i Dag maa svare den høje Rente og høje Amortifikation af det hele paalydende Beløb.

Men ikke alene, at Jordbruget tabte disse Beløb, men det bevirkede ogsaa, at alle private Ulaan bleve saa meget dyrere, der maatte betales stor Provision af ethvert privat Laan og høje Rente af alle sekundære Laan, og disse Laan, som i hine Tider bleve udfatte i Eiendomme, staa der endnu, og trods Pengenes Mangel og trods den lave Rentefod maa Jordbruget bestandig svare Renter og Afdrag, som trykke det i